

พัฒนาการของอุตสาหกรรมการดูแลผู้สูงอายุในนครเฉิงตู

สถานการณ์ทั่วไป

ประเทศจีนเริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในปลายปี 2015 บุคคลผู้สูงอายุชาวจีนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปมีจำนวนสูงถึง 222 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.1 ของประชากรทั้งประเทศ ในจำนวนนี้ผู้สูงอายุที่ขาดคนดูแลและต้องอาศัยโดดเดี่ยว

ลำพังมีประมาณ 100 ล้านคน และคาดว่า ในปี 2020 กลุ่มผู้สูงอายุดังกล่าวจะมีจำนวนถึง 243 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18 ของประชากรจีนทั้งประเทศ แต่ว่า จำนวนสถานสงเคราะห์ดูแลและบริการผู้สูงอายุภายในประเทศยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ ภายใต้อุตสาหกรรมดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาอุตสาหกรรมการดูแลผู้สูงอายุ

และเพื่อผลักดันการพัฒนาของอุตสาหกรรมการดูแลผู้สูงอายุ รัฐบาลจีนได้ออกประกาศและนโยบายหลายฉบับเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจการดูแลและบริการผู้สูงอายุ อาทิเช่น เมื่อเดือนกันยายน 2013 สำนักนายกรัฐมนตรีจีนได้ออกประกาศเกี่ยวกับการเร่งการพัฒนาธุรกิจบริการผู้สูงอายุ เพื่อภาคเอกชนมีส่วนร่วมเข้าสู่การพัฒนาธุรกิจดังกล่าว ปี 2014 ได้ออกประกาศเกี่ยวกับเรื่องการวางแผนติดตั้งอุปกรณ์สำหรับให้บริการผู้สูงอายุ และประกาศเกี่ยวกับการเร่งพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการให้บริการผู้สูงอายุ และการส่งเสริมการติดตั้งอุปกรณ์การให้บริการและดูแลผู้สูงอายุในเขตเมืองและประกาศอื่นๆ พร้อมนโยบายต่างๆที่เกี่ยวข้อง ในปี 2015 ได้เสนอแนวทางการสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมลงทุนเพื่อพัฒนาธุรกิจการให้บริการสำหรับผู้สูงอายุ และวิธีการบริหารเงินกองทุนบำเหน็จบำนาญ และในปี 2016 รวมทั้งเสนอแนวทางการให้เงินสนับสนุนการพัฒนาของอุตสาหกรรมและธุรกิจดังกล่าวในรูปแบบ Public-Private Partnership (PPP) โดยอาศัยความร่วมมือของภาครัฐและเอกชน ซึ่งภาครัฐจะเป็นผู้ออกนโยบาย แต่ภาคเอกชนจะเป็นผู้ดำเนินการ

ปัจจุบัน รัฐบาลในแต่ละพื้นที่ต่างสนับสนุนการใช้รูปแบบ PPP ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการดูแลผู้สูงอายุในจีน

จากการสนับสนุนของรัฐบาลและการกระตุ้นจากความต้องการของตลาด คาดว่า ขนาดอุตสาหกรรมการดูแลและบริการผู้สูงอายุจะมีมูลค่าจาก 4.1 ล้านล้านหยวนในปี 2014 เพิ่มขึ้นเป็น 106 ล้านล้านหยวนในปี 2050 สัดส่วนของ GDP จะเพิ่มจากร้อยละ 8 เป็นร้อยละ 33 และจีนจะเป็นประเทศที่ตลาดผู้สูงอายุจะมีศักยภาพมากที่สุดในโลก

ศักยภาพในการพัฒนาและทิศทางของอุตสาหกรรมดูแลผู้สูงอายุในอนาคต

ปัจจุบัน สังคมผู้สูงอายุของประเทศจีนยังอยู่ช่วงเริ่มต้น ตลาดความต้องการสินค้า/บริการยังมีอีกมาก จึงนับเป็นตลาดที่มีศักยภาพและมีโอกาสทางการค้าอย่างสูง กล่าวคือ

1. ตลาดธุรกิจบริการผู้สูงอายุ

จากการพัฒนาของเศรษฐกิจ ผู้สูงอายุจำนวนมากให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพชีวิตมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ความต้องการที่ดี มีคุณภาพที่ดีจึงสูงขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้ บุคคลในครอบครัวจะดูแลผู้สูงอายุน้อยลง ดังนั้น โอกาสในการพัฒนาธุรกิจดังกล่าวจึงมีสูง

2. ผลกระทบสำหรับผู้สูงอายุ

ในการดำรงชีวิตประจำวัน นอกเหนือจากสิ่งจำเป็นในชีวิต เช่นอาหาร เสื้อผ้า เฟอร์นิเจอร์ พาหนะและเครื่องการสื่อสารแล้ว ผู้สูงอายุยังต้องการผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ อาหารเสริมเพื่อฟื้นฟูสุขภาพ ทำให้ภาคการผลิตสินค้าและภาคบริการดังกล่าวมีโอกาสในการพัฒนา

3. ตลาดสันทนาการสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ

ตลาดสันทนาการจะมีส่วนช่วยให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในสังคม ทั้งมีจากการวิจัยพบว่า เมื่อมีเวลาว่าง ผู้สูงอายุมักนิยมดูทีวี รองลงมาคือการฟังวิทยุ เล่นไพ่หมากรุก เล่นหมากรุก เดินเที่ยวสวนสาธารณะ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวค่อนข้างเรียบง่าย และเพื่อตอบสนองความต้องการผู้สูงอายุตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งควรมีโครงการหรือกิจกรรมที่แปลกใหม่ที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุใช้ชีวิตในวัยชราอย่างมีความสุขและเกิดผลกำไรทางเศรษฐกิจตามมาด้วย

4. ตลาดเงินประกันความเสี่ยงยามชรา

การประกันสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในตลาดจีนยังมีน้อย โดยเฉพาะการประกันสุขภาพสำหรับกลุ่มที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป โดยราคาประกันจะอยู่ที่ 300 กว่า-500 กว่าหยวน โดยบริษัทประกันภัยที่ให้บริการสำหรับผู้สูงอายุ เช่น บริษัท Ping An บริษัท Hua An บริษัท Da Zhong เมื่อคำนวณราคาเฉลี่ยแล้วจะต้องจ่ายค่าประกันเฉลี่ยประมาณ 450 หยวน/ปี ตามข้อมูลสถิติปี 2014 หากคำนวณจากตัวเลขผู้สูงอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไปที่มีจำนวน 200 ล้านคน ขนาดของตลาดประกันสุขภาพสำหรับกลุ่มนี้จะมีมูลค่าสูงถึง 90,000 ล้านหยวน

5. ตลาดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ

จากการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุจำนวนมากต่างอยากเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเพื่อสามารถใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้เต็มที่ในวัยชรา ทำให้ชีวิตมีชีวิตชีวามีความหมายขึ้น แต่ก็ยังไม่มีมหาวิทยาลัยวัยผู้สูงอายุดังกล่าวที่จะมาให้ความรู้ ดังนั้น แนวโน้มของสถานศึกษาสำหรับผู้สูงอายุจึงเป็นธุรกิจที่จะบังเกิดขึ้น

การพัฒนาในนครเฉิงตู

จนถึงปี 2014 ไม่ว่าจะเป็จำนวนหรือสัดส่วนของผู้สูงอายุ นครเฉิงตูยังคงเป็นอันดับแรกในจำนวนเมืองรองของจีนทั้งหมด เนื่องจากจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่สูงขึ้น ทำให้มีความต้องการที่หลากหลาย ในปี 2015 รัฐบาลมณฑลเสฉวนและนครเฉิงตูได้ออกประกาศเกี่ยวกับแผนการเร่งการ

สร้างระบบการดูแลและบริการผู้สูงอายุ และแผนเกี่ยวกับการเร่งใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาธุรกิจการบริการสำหรับผู้สูงอายุตามลำดับ สองฉบับนี้ คาดว่า จนถึงปี 2020 นครเฉิงตูจะเป็นเมืองที่มีการดูแลผู้สูงอายุอย่างครบถ้วนโดยมีบ้านเป็นพื้นฐาน ชุมชนเป็นที่พึ่งพิง และสถานสงเคราะห์เป็นสถานบริการสูงอายุเป็นการสนับสนุน การบริการผู้สูงอายุจะครอบคลุมพื้นที่ทุกส่วนทั้งในเมืองและชนบทตลอดจนหมู่บ้านกว่าร้อยละ 80 จะมีเตียงให้บริการผู้สูงอายุจำนวน 135,000 เตียงขึ้นไป โดยผู้สูงอายุ 1,000 คนจะมีเตียงให้บริการมากกว่า 45 เตียง ตลอดจนมาตรการอื่นๆ เพื่อผลักดันให้การดูแลรักษา สุขอนามัยและการบริการพัฒนาไปด้วยกัน

นโยบายที่สนับสนุนธุรกิจการดูแลผู้สูงอายุจะมีมากขึ้น

ในปี 2014 รัฐบาลเฉิงตูมีนโยบายให้เงินช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 80 ปีจำนวน 216,921 คิดเป็นเงิน 91.42 ล้านหยวน และให้เงินแก่สถานสงเคราะห์คนชรา 75 แห่งเพื่อจัดหาเตียงสำหรับผู้สูงอายุจำนวน 5.79 ล้านหยวน

ในปี 2015 รัฐบาลเฉิงตูได้จัดสรรงบประมาณ 400 ล้านหยวนเพื่อพัฒนาธุรกิจดูแลและบริการผู้สูงอายุและคาดว่าจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ เพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของคนชราให้ได้รับบริการที่ดีและทั่วถึง ทั้งการให้เงินชดเชยสนับสนุนสถานสงเคราะห์ดูแลผู้สูงอายุ ทั้งที่เป็นสถานสงเคราะห์ที่แสวงหากำไรและไม่แสวงหากำไร

ปัจจุบัน อุตสาหกรรมการดูแลผู้สูงอายุในนครเฉิงตูยังอยู่ในระยะเริ่มต้น บริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม สันทนาการและการดูแลรักษาสุขภาพยังคงเป็นประเด็นที่กลุ่มผู้สูงอายุชาวเฉิงตูให้ความสนใจมากที่สุด นอกเหนือการพัฒนาการรักษาพยาบาลที่ค่อนข้างดี นครเฉิงตูยังคงประสบกับสถานะขาดแคลนเตียงเพื่อรองรับผู้สูงอายุ ผนวกกับบรรยากาศภายในเมืองไม่เหมาะสมกับการพักผ่อนและต้นทุนการลงทุนสูง ทำให้ธุรกิจการท่องเที่ยวพักผ่อนของผู้สูงอายุจะอยู่บริเวณชานเมือง ส่วนสินค้า/บริการอื่นๆที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ เช่น อุปกรณ์ของใช้ บริการสิ่งอำนวยความสะดวก ที่พักอาศัย และการศึกษายังมีศักยภาพในการพัฒนาอีกมาก

เนื่องจากนครเฉิงตูเป็นเมืองใหญ่ในภาคตะวันตกจีน และเป็นเมืองที่เหมาะสมกับการพักผ่อนสำหรับผู้สูงอายุ จึงคาดได้ว่า อุตสาหกรรมการดูแลและบริการผู้สูงอายุในตลาดเฉิงตูจะมีศักยภาพเป็นอย่างมาก

ความเห็นและข้อเสนอแนะ

ปัจจุบัน ผู้สูงอายุในจีนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ และคาดว่าผู้สูงอายุในนครเฉิงตูจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยรัฐบาลมีแผนจะเร่งสร้างนครเฉิงตูให้เป็นเมืองแห่งแรกในการดูแลและบริการผู้สูงอายุของจีน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความต้องการสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุของตลาดนครเฉิงตูเพิ่มมากขึ้น จึงเชื่อได้ว่า ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้สูงอายุจะเติบโตขึ้นไปด้วย เช่น ธุรกิจบริการ อุปกรณ์สำหรับผู้สูงอายุ ผลิตภัณฑ์อาหารเสริมดูแลและบำรุงสุขภาพ ของใช้ชีวิตประจำวันสำหรับผู้สูงอายุ เป็นต้น นอกจากนี้ การลงทุนด้านการประกันชีวิต การศึกษา การบริการ การท่องเที่ยว APP มือถือ หรือผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้สูงอายุจะมีศักยภาพมาก

ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยที่สนใจเข้ามาประกอบธุรกิจการค้าการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ สามารถสอบถามข้อมูลและศึกษาข้อมูลนโยบายของรัฐบาลฉงตูที่มีต่อภาคธุรกิจดังกล่าว หรือศึกษาจากเว็บไซต์ของรัฐบาลนครฉงตูเพื่อประกอบการตัดสินใจก่อนทำการค้า หรือลงทุนในธุรกิจดังกล่าว

*****

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครฉงตู

พฤศจิกายน 2559

แหล่งข้อมูล: <http://www.qianzhan.com/analyst/detail/220/150619-563e0d2a.html>
<http://www.yicai.com/news>
<http://mt.sohu.com>